

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไป ของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 ซึ่งผู้วิจัย ได้เสนอลำดับขั้นตอนการสรุปผลการวิจัย ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพ
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยเฉลี่ยรวมมีการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปในระดับมาก ($\bar{x} = 3.62$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการใช้ในระดับมาก 3 ด้าน การใช้ในระดับปานกลาง 3 ด้าน และด้านที่มีการใช้ในระดับมาก คือ งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ($\bar{x} = 4.34$) รองลงมาคือ งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{x} = 3.89$) ส่วนด้านงานการพัฒนาาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีการใช้น้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.28$)

2. ผลเปรียบเทียบระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพ พบว่า ระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพ โดยภาพรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านของงานบริหารทั่วไป พบว่า ทุกงานมีระดับการใช้วงจรกิจภาพในการบริหารงานบริหารทั่วไปมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัย

3. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในทุกด้านของงานบริหารทั่วไป 3 อันดับแรก คือ 1) งบประมาณไม่เพียงพอ ในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 2) ขาดการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) ขาดงบประมาณและทรัพยากรในการจัดการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรและบุคลากรในการทำงานให้เพียงพอ ควรเพิ่มงบประมาณให้กับงานโครงการที่เกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ และควรมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5 โดยเฉลี่ยรวมมีการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปในระดับมาก ($\bar{x}=3.62$) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการใช้ในระดับปานกลาง 3 ด้าน การใช้ในระดับมาก 3 ด้าน และด้านที่มีการใช้มาก คือ งานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ($\bar{x}=4.34$) รองลงมาคือ งานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ($\bar{x}=3.89$) ส่วนด้านงานการพัฒนาาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ มีการใช้น้อยที่สุด ($\bar{x}=3.28$) ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการบริหารงานอย่างมีคุณภาพหรือการใช้วงจรกิจภาพจัดเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545 ข : 12) และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2546 : 55) ได้กำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเป็นกรอบในการประเมินคุณภาพภายนอก โดยให้สถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบ ครบวงจร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พินิจ ภาคภูมิ (2545 : 91-92) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้วงจรกิจภาพในมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้วงจรกิจภาพในมาตรฐานด้านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษามีการใช้อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ฉลอง ขำมาก (2544 : 63) ได้ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้วงจรกิจภาพในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหาร โรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี มีพฤติกรรมการใช้วงจรกิจภาพในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหาร โรงเรียนอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพ พบว่า ระดับการใช้วงจรกิจภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 5 จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านของงานบริหารทั่วไป พบว่า ทุกงานมีระดับการใช้วงจรกิจภาพในการบริหารงานบริหารทั่วไป มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดองค์กร/โครงสร้างและการบริหารงานอย่างเป็นระบบครบวงจร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการศึกษา และมีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อร่วมกันวางแผนในการดำเนินงานแต่ละด้าน ทำให้ครูรับทราบภาระงานในขั้นตอนวางแผนนี้ แต่ผู้บริหารขาดการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ ทำให้ค่าเฉลี่ยในขั้นตอนดังกล่าวต่ำ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ จาร์ส นองมาก (2545 : 115 – 127) ที่กล่าวว่า จุดบกพร่องของการดำเนินงานของสถานศึกษาคือเมื่อได้วางแผนดำเนินงานไว้แล้วไม่ได้นำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง แต่ปฏิบัติจริงเป็นอีกอย่าง หรือบางแห่งมีการนำไปใช้เหมือนกัน แต่เป็นไปในลักษณะต่างคนต่างทำ ขาดการกำกับติดตาม หรือประสานงานการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร และการตรวจสอบและประเมินผลเป็นการหาข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนางานตามหลักการบริหารงานด้วยวงจรกิจภาพ จึงต้องใช้ผลจากการตรวจสอบและประเมินเป็นข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป แต่ปัญหาที่พบคือ ไม่ได้มีการปรับปรุงการดำเนินงานจากผลของการตรวจสอบกันอย่างจริงจัง และหลายเรื่องที่ได้มีการประเมินผลการดำเนินงานพบข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้ว แต่ก็ยังทำใหม่อยู่เช่นเดิม และผู้มีอำนาจที่พอจะผลักดันให้มีการปรับปรุงแก้ไขก็ไม่เห็นความสำคัญข้อเท็จจริงที่ได้จากการประเมิน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภัตรา สังข์มณี (2549 : 153 – 156) ได้ศึกษาการใช้วงจรกิจภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ตามทัศนนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการใช้วงจรกิจภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 1-2 ตามทัศนนะของครูวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี จำแนกตามขั้นตอนของวงจรกิจภาพแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้วงจรคุณภาพเพื่อการบริหารทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 5 พบว่า ปัญหาที่พบมากที่สุดในทุกด้านของงานบริหารทั่วไป 3 อันดับแรก คือ 1) งบประมาณไม่เพียงพอ ในการดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม 2) ขาดการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา และ 3) ขาดงบประมาณและทรัพยากรในการจัดการเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ส่วนข้อเสนอแนะ คือ ควรสนับสนุนงบประมาณทรัพยากรและบุคลากรในการทำงานให้เพียงพอ ควรเพิ่มงบประมาณให้กับงาน โครงการที่เกี่ยวกับงานอาคารสถานที่ และควรมีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษาและแต่งตั้งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน สอดคล้องกับ พรรณี ใจเพิ่ม (2546 : 65-66) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ ในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจที่จะบริหารจัดการภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุ และการจัดการ ที่มีอยู่อย่างจำกัด และผู้บริหารมีหน้าที่ ในการกำหนด นโยบาย เป้าหมาย และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน ระดับสูงขึ้นไป มีการจัดบุคลากร เทคโนโลยีและทรัพยากรอื่น ๆ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงาน ได้อย่างเหมาะสม และสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน โดยการติดตามผลการปฏิบัติงาน ที่จัดตั้งขึ้นตามแผนภูมิการบริหารของสถานศึกษา แล้วนำผลการประเมินผลการปฏิบัติงาน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาบุคคล เพื่อให้มีศักยภาพสูงขึ้น และที่สถานศึกษาเป็นองค์กร ที่สรรค์สร้างความเป็นมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาต้องอาศัยกระบวนการบริหารจัดการ ที่ดีมีกลไกของการพัฒนาที่สอดคล้องสัมพันธ์กันอย่างเป็นระบบ และเกิดขึ้นในความร่วมมือ ร่วมใจจากบุคคลทุก ๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาและสอดคล้องกับ งานวิจัยของ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้

1.1 ด้านพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ โรงเรียนหรือหน่วยงานที่ต้องการให้วงจรคุณภาพในการพัฒนางานบริหารทั่วไป ควรมีการวางแผนและมอบหมายผู้รับผิดชอบ งานอย่างชัดเจนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

1.2 ด้านงานการจัดระบบบริหารและพัฒนาองค์กร โรงเรียนควรเปิดโอกาส ให้ครูมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุ หาวิธีการแก้ไขปัญหา นำไปกำหนดเป้าหมาย และวางแผน

1.3 ด้านงานดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม ควรจัดอบรม ประชุมชี้แจง ให้ผู้บริหารและคณะครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานวิชาการและรับทราบ เป้าหมายที่ตรงกัน อีกทั้งช่วยกันวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อสามารถ ดำเนินงานไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

1.4 ด้านงานส่งเสริมงานกิจการนักเรียน ครูมีการวางแผน กำหนดเป้าหมาย การส่งเสริมนักเรียน และมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบงานโดยตรง มีการประเมินผล การส่งเสริมนักเรียนเป็นระยะ รวมทั้งมีการรายงานผลการส่งเสริมนักเรียน ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ของการนำไปใช้หรือปฏิบัติในระดับมากที่สุด ดังนั้น โรงเรียนหรือหน่วยงานที่ต้องการ ให้วงจรคุณภาพในการพัฒนางานบริหารทั่วไป ด้านงานส่งเสริมกิจการนักเรียน ควร มี การวางแผน มอบหมายผู้รับผิดชอบงานอย่างชัดเจน มีการประเมินผล และรายงานผล ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของงาน

1.5 ด้านงานการประชาสัมพันธ์ซึ่งงานการศึกษา โรงเรียนควรดำเนินงานตามแผน อย่างมีระบบและขั้นตอนและให้ความสำคัญกับขั้นตอนการตรวจสอบด้านการประเมินผล ตามแผนที่กำหนด การวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุที่เกี่ยวข้อง และขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข ปัญหา ด้านการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิด นำผลการประเมินไปวางแผนต่อไปและรายงานผล เพื่อเป็นบันทึกหลักฐานการดำเนินงานที่ผ่านมา

1.6 ด้านงานการจัดระบบควบคุมภายใน ผู้บริหารและคณะครูควรมีส่วนร่วม ในการศึกษาสภาพปัญหาและวิเคราะห์หาจุดเด่นและจุดด้อยในการบริหารงานแล้วกำหนด เป้าหมายและวางแผนเพื่อให้สามารถดำเนินงานภายใต้บริบทของสถานศึกษาอย่างมี ประสิทธิภาพสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการและการพัฒนาบทบาทของข้าราชการครูเกี่ยวกับ งานบริหารทั่วไปแต่ละงานในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการดำเนินงาน ในงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาแนวทางในการติดตามผลการดำเนินงานของข้าราชการครู ในงานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา

2.4 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษา

2.5 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่องานบริหารทั่วไปในสถานศึกษา